Do druku nr 802

Warszawa, 22-11-2024

PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH
Mirosław Wróblewski

DOL.401.466.2024.WL.MWR

Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu RP

ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

adres ePUAP: /KSRP/SkrytkaESP

DS. 1804.483.2024
22 XI 2024

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z 8 listopada br., znak: SPS-WP.020.280.3.2024, działając na podstawie art. 57 ust. 1 lit. c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679[1] oraz art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych[2], uprzejmie informuję, że do przedstawionego **projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw** (druk nr 802), dalej jako „projekt", Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych jako organ nadzorczy zgłasza uprzejmie następujące uwagi.

Projektowany **art. 7a ust. 9f** ustawy nowelizowanej w art. 1 projektu przyznaje marszałkowi województwa uprawnienie **do pozyskiwania w postaci elektronicznej, w sposób automatyczny**, przy wykorzystaniu systemów teleinformatycznych prowadzonych przez ministra właściwego do spraw pracy, **informacji** przetwarzanych w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS), w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) oraz w Powszechnym

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.), dalej: „rozporządzenie 2016/679".
[2] Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

Urząd Ochrony
Danych Osobowych
ul. Stawki 2
00-193 Warszawa

tel. 22 531-03-88
fax 22 531-03-99

www.uodo.gov.pl

Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności, „w celu realizacji zadań ustawowych". Z przepisu tego nie wynika, jakie kategorie danych osobowych miałyby być pozyskiwane na jego podstawie ani jakie konkretnie zadania ustawowe miałyby być w ten sposób realizowane przez marszałka województwa. Projektowana regulacja przyznaje zatem ww. organowi praktycznie nieograniczony i stały dostęp do danych osobowych zgromadzonych w ww. rejestrach, co budzi poważne wątpliwości z punktu widzenia zasad przetwarzania danych osobowych wynikających z rozporządzenia 2016/679, w szczególności zasad minimalizacji danych i ograniczenia celu, a także zasady zgodności z prawem, rzetelności przejrzystości[3]. Należy zauważyć, że z przepisów ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 979) oraz ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2022 r. poz. 541) nie wynika możliwość udostępniania danych osobowych w sposób wynikający z analizowanego przepisu projektu. Projektowana regulacja wydaje się być również sprzeczna z przepisami art. 46-51 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2024 r. poz. 736), z których wynika konieczność złożenia jednorazowego wniosku o przyznanie dostępu do określonych danych zgromadzonych w rejestrze PESEL, w tym przez organy administracji publicznej, a ewentualna zgoda na dostęp do tych danych jest wydawana w drodze decyzji administracyjnej. Tożsamą uwagę należy odnieść do projektowanego **art. 23 ust. 7h** ustawy zmienianej w art. 1 projektu, ustanawiającego identyczne do powyższego uprawnienie marszałka województwa do pozyskiwania danych z przedmiotowych rejestrów.

Podstawa prawna do pozyskiwania danych osobowych z rejestru przez podmiot publiczny powinna przede wszystkim określać jasno w szczególności kategorie osób fizycznych, których dane mają być pozyskiwane, oraz cele takiego przetwarzania danych, tj. uwzględniać elementy określone w art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679[4]. Należy również wskazać na motyw 31 preambuły rozporządzenia 2016/679, zgodnie z którym „żądanie ujawnienia danych osobowych, z którym występują takie organy publiczne, powinno zawsze mieć formę pisemną, być uzasadnione, mieć charakter wyjątkowy, nie powinno dotyczyć całego zbioru

[3] Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, dane osobowe muszą być m. in. przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą ("zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość"), zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami ("ograniczenie celu") oraz adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane ("minimalizacja danych").

[4] „Cel przetwarzania musi być określony w tej podstawie prawnej lub, w przypadku przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. e) - musi być ono niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Podstawa prawna może zawierać przepisy szczegółowe dostosowujące stosowanie przepisów niniejszego rozporządzenia, w tym: ogólne warunki zgodności z prawem przetwarzania przez administratora; rodzaj danych podlegających przetwarzaniu; osoby, których dane dotyczą; podmioty, którym można ujawnić dane osobowe; cele, w których można je ujawnić; ograniczenia celu; okresy przechowywania; oraz operacje i procedury przetwarzania, w tym środki zapewniające zgodność z prawem i rzetelność przetwarzania, w tym w innych szczególnych sytuacjach związanych z przetwarzaniem, o których mowa w rozdziale IX. Prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego muszą służyć realizacji celu leżącego w interesie publicznym, oraz być proporcjonalne do wyznaczonego, prawnie uzasadnionego celu".

danych ani prowadzić do połączenia zbiorów danych. Przetwarzając otrzymane dane osobowe, takie organy powinny przestrzegać mających zastosowanie przepisów o ochronie danych, zgodnie z celami przetwarzania". Projektowane regulacje powinny wymieniać sprecyzowane cele, w jakich następuje pozyskiwanie danych osobowych z danego rejestru oraz powinno z nich wynikać, że dane te są pozyskiwane w zakresie niezbędnym do realizacji wskazanych celów. Co więcej, przepisy prawa powinny określać tryb oraz sposób udostępnienia danych z rejestru, aby administrator danych osobowych w nim przetwarzanych miał kontrolę nad tym, jakie podmioty i w jakich celach pozyskują dane osobowe. Administratorem danych zgromadzonych w rejestrze nie jest bowiem system, w którym rejestr jest prowadzony, lecz organ publiczny odpowiedzialny za prowadzenie rejestru. Uprawnienie danego podmiotu do automatycznego i nieograniczonego pobierania danych z rejestru oznacza możliwość pozyskiwania wszelkich danych osobowych, również tych, które nie są konieczne do realizacji określonych celów, co jest sprzeczne z wyżej wymienioną zasadą ograniczenia celu.

Wobec powyższego, w ocenie organu nadzorczego nie jest możliwe utrzymanie w proponowanym brzmieniu wyżej wskazanych przepisów projektu uprawniających marszałka województwa do pozyskiwania danych ze wskazanych rejestrów. W szczególności konieczne jest dokonanie ich weryfikacji pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa regulującymi zasady dostępu do danych przetwarzanych w KRS, CEIDG oraz rejestru PESEL. Wskazana regulacja nie powinna obniżać standardów dostępu do tych rejestrów wynikających z przepisów szczególnych, co jest istotne również z punktu widzenia zasady rozliczalności[5] dla administratorów danych osobowych, którzy prowadzą wskazane rejestry i odpowiadają za dane osobowe w nich przetwarzane.

Zastrzeżenia organu nadzorczego budzi również **art. 19ac ust. 1** ustawy nowelizowanej przez art. 9 projektu, który przewiduje **wymianę danych między systemami teleinformatycznymi** ministra właściwego do spraw informatyzacji a systemami teleinformatycznymi właściwego ministra kierującego odpowiednim działem administracji rządowej, w zakresie niezbędnym do realizacji usług online, o których mowa w art. 19aa i art. 19ab. Z kolei zgodnie z **ust. 3** projektowanego przepisu **zakres danych udostępnianych na potrzeby realizacji danej usługi online, a także sposób i tryb ich udostępniania, określane są w drodze porozumień** pomiędzy ministrem właściwym do spraw informatyzacji a podmiotami wymienionymi w tym przepisie. Wskazane unormowania są niedopuszczalne z punktu widzenia ww. zasad przetwarzania danych oraz art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679, a także motywu 31 preambuły rozporządzenia 2016/679. Należy wskazać, że zamknięty zakres danych osobowych przetwarzanych w związku z realizacją przedmiotowych usług online oraz wymienianych na postawie projektowanego art. 19ac ust. 1 powinien być wprost określony w przepisach powszechnie

[5] Zgodnie z art. 5 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie zasad dotyczących przetwarzania danych osobowych i musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie ("rozliczalność").

obowiązującego prawa. W szczególności zakres i sposób przetwarzania danych osobowych przez organ administracji państwowej w związku z realizacją wskazanych zadań publicznych nie powinien być ustalany w drodze porozumień zawieranych pomiędzy tymi organami, jako że nie stanowią one źródła powszechnie obowiązującego prawa. W szczególności projektowane przepisy powinny gwarantować, że dane osobowe nie będą wymieniane w sposób automatyczny oraz, że będą one udostępniane wyłącznie w zakresie niezbędnym dla realizacji skonkretyzowanych w tych przepisach celów. Przyjęcie innego modelu wykorzystywania danych z ww. ewidencji i rejestrów publicznych, nie powinno prowadzić do pozbawienia dotychczasowych ich administratorów kontroli chociażby nad celami udostępnienia danych na rzecz innych administratorów. To nie systemy są administratorami a po stronie prowadzących rejestry publiczne, jako administratorów, spoczywa odpowiedzialność za zapewnienie poszanowania zasad przetwarzania (art. 5 ust. 2 rozporządzenia 2016/679).

Należy także zwrócić uwagę na **art. 22d ust. ust. 3 i 4** ustawy nowelizowanej w art. 1 projektu, zgodnie którymi „Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na wniosek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych **przekazuje informacje** niezbędne do realizacji zadań w zakresie świadczenia interwencyjnego", a przekazanie tych informacji następuje „w formie elektronicznej". Nie jest jasne, czy informacje, o których mowa w projektowanej regulacji miałyby obejmować także dane osobowe w rozumieniu rozporządzenia 206/679, tj. wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej. Jeżeli tak, w ocenie organu nadzorczego odnośny przepis powinien określać kategorie danych osobowych i osób, których dane miały by być przetwarzane, co pozwoli zapewnić zgodność projektowanej regulacji z wymienionymi wyżej zasadami minimalizacji oraz zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości. Z kolei gdyby przedmiotowe informacje miałyby nie obejmować danych osobowych, zasadne jest uregulowanie wprost w projekcie, że informacje, o których mowa w art. 22d ust. 3 nowelizowanej ustawy, nie zawierają danych osobowych. Powyższa uwaga ma tym większe znaczenie w przypadku, gdyby powyższe informacje miałyby obejmować szczególne kategorie danych osobowych, o których mowa w art. 9 i 10 rozporządzenia 2016/679, których przetwarzanie wymaga wprowadzenia wyższych standardów ochrony danych na podstawie art. 9 ust. 2 i 4 jak i art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679.

Jednocześnie pragnę podkreślić, że uwagi organu ochrony danych przedstawiane w toku prac legislacyjnych mają charakter eksperckich wskazówek dla projektodawcy, który podejmuje decyzję co do ostatecznego kształtu przyjmowanych przepisów i odpowiada za zapewnienie ich zgodności z przepisami o ochronie danych osobowych.

Wyrażam nadzieję, że uwzględnienie powyższych wskazówek będzie pomocne w tym procesie i przyczyni się do podwyższenia poziomu ochrony danych osobowych w projektowanych przepisach.

Łączę wyrazy szacunku,

Mirosław Wróblewski
Prezes Urzędu
Ochrony Danych Osobowych

/-dokument w postaci elektronicznej
podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Urząd Ochrony
Danych Osobowych
ul. Stawki 2
00-193 Warszawa

tel. 22 531-03-88
fax 22 531-03-99

www.uodo.gov.pl